

РОЗДІЛ 7. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ
ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІІНСТРУМЕНТИ ВІРТУАЛЬНОЇ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ
ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, ЯКІ ВИВЧАЮТЬ ІНОЗЕМНІ МОВИVIRTUAL INTERNATIONALISATION TOOLS FOR STUDENTS OF HIGHER
EDUCATION INSTITUTIONS STUDYING FOREIGN LANGUAGES

У статті описано інструменти віртуальної інтернаціоналізації для студентів закладів вищої освіти, які вивчають іноземні мови. Дано визначення понять «віртуальна інтернаціоналізація», «інструменти віртуальної інтернаціоналізації». Віртуальну інтернаціоналізацію, ми розглядаємо, як процес проектування та розробки цифрових технологій, послуг чи контенту, що можна легко адаптувати для використання в різних міжнародних середовищах. Інструменти віртуальної інтернаціоналізації для студентів вищих навчальних закладів, які вивчають іноземні мови – це спеціалізовані цифрові платформи та технології, спрямовані на покращення засвоєння мови та розуміння інших культур у світовому контексті: платформи мовного обміну; занурення у віртуальну реальність (VR); онлайн-програми спільного навчання; інтерактивні граматичні та словникові інструменти; міжнародні вебінари та віртуальні заходи; репетитори зі штучним інтелектом; додатки для перекладу та вимови; цифрові друзі по листуванню та віртуальне наставництво. Ці інструменти дадуть змогу студентам спілкуватися з носіями мови, занурюватися в різноманітне культурне середовище та практикувати мовні навички в цікавій та захоплюючій формі. Зроблено висновок про те, що інструменти віртуальної інтернаціоналізації, за умови їх ефективного запровадження, здатні кардинально змінити іншомовну освіту. Вони можуть подолати культурні відмінності, створити цікавий і захоплюючий навчальний процес і надати можливості, які раніше були географічно або економічно недоступні. Поєднуючи технологічні інновації з освітніми цілями, інструменти віртуальної інтернаціоналізації можуть зробити вивчення іноземних мов більш динамічним, інклюзивним і адаптованим до потреб сучасних студентів.

Ключові слова: віртуальна інтернаціоналізація, заклад вищої освіти, інструмент віртуальної інтернаціоналізації, студент, іноземні мови, навчання.

The article describes virtual internationalisation tools for students of higher education institutions studying foreign languages. The article defines concepts of 'virtual internationalisation' and 'tools of virtual internationalisation'. We consider virtual internationalization as the process of designing and developing digital technologies, services or content that can be easily adapted for use in different international environments. Virtual internationalization tools for higher education students studying foreign languages are specialized digital platforms and technologies aimed at improving language acquisition and understanding of other cultures in a global context: language exchange platforms; virtual reality (VR) immersion; online collaborative learning programs; interactive grammar and vocabulary tools; international webinars and virtual events; artificial intelligence tutors; translation and pronunciation apps; digital pen pals; and virtual mentoring. These tools will allow students to communicate with native speakers, immerse themselves in a diverse cultural environment and practice language skills in an interesting and engaging way. It is concluded that virtual internationalisation tools, if implemented effectively, can radically change foreign language education. They can reduce cultural differences, create an interesting and engaging learning process, and provide opportunities that were previously geographically or economically inaccessible. By combining technological innovations with educational goals, these tools can make foreign language learning more dynamic, inclusive and adapted to the needs of today's students.

Key words: virtual internationalization, higher education institution, virtual internationalization tool, student, foreign languages, learning.

УДК 378.016:81'243:[172.4:004](045)
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2025/81.2.32>

Бондар Г.О.,
канд. пед. наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов
Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Сьогодні традиційна парадигма вищої освіти зазнає значної трансформації. Традиційна модель вищої освіти, що базується на традиційних університетських місцечках, лекційних аудиторіях та структурованих освітніх програмах, стрімко еволюціонує під впливом різних факторів, таких як технології, суспільні потреби та економічний тиск.

Ця трансформація стосується не лише того, де і як люди навчаються – вона також змінює те, що ми вважаємо освітою.

Ця нова реальність дає студентам можливість навчатися у власному темпі, мати доступ до глобальних ресурсів і взаємодіяти з ровесниками та викладачами по всьому світу. Вона також відкриває двері для навчання впродовж життя, де освіта не обмежується певним етапом життя.

Усі ці тенденції створюють передумови для всебічної віртуальної інтернаціоналізації освіти.

«У сучасному світі віртуальна інтернаціоналізація є дуже важливою для посилення глобалізації та доступності освіти» [3, с. 78].

«Віртуальна інтернаціоналізація як складний та багатогранний процес передбачає застосування

сучасних технологій та підходів, які дозволяють скоротити дистанції, віртуально забезпечивши плідну та активну співпрацю між всіма учасниками освітнього процесу» [4, с. 18].

Ми розглядаємо, віртуальну інтернаціоналізацію, як процес проектування та розробки цифрових технологій, послуг чи контенту, що можна легко адаптувати для використання у різних міжнародних середовищах.

Впроваджуючи віртуальну інтернаціоналізацію, навчальні заклади зможуть охопити ширшу аудиторію, покращити користувацький досвід і підвищити свою конкурентоспроможність на світовому освітньому ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Дослідженням віртуальної інтернаціоналізації займалися науковці: Заслужена А., Сабітова А., Донченко В. (Віртуальна інтернаціоналізація як особлива форма всебічної інтернаціоналізації); Заслужена А. (Специфіка імплементації стратегії розвитку віртуальної інтернаціоналізації); Хайдарі Н., Давиденко А., Мірошник С. (Інструменти та технології віртуальної інтернаціоналізації в освітньому процесі).

«Теоретичні засади інтернаціоналізації вищої освіти вивчали Н. Авшенюк, Н. Дебич, А. Сбруєва, І. Сікорська та ін. Окремі форми віртуальної інтернаціоналізації та організаційно-педагогічні умови їх реалізації розглядаються в роботах Н. Авшенюк, С. Бебко, О. Ковтун, Л. Лукашенко та ін. Серед зарубіжних дослідників теоретичні засади віртуальної інтернаціоналізації вивчали Е. Брун, Х. де Віт, К. Гунавердена, Дж. Найт, С. Маргінсон. Окремі форми віртуальної інтернаціоналізації та організаційно-управлінські аспекти їх реалізації вивчали М. Врінс, Д. Віллар-Онрубія, С. Гут, А. Едмундсон, Г. Кльопер, С. Наїду, В. ван Петегем, Б. Раджпан» [2, с. 3].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Отже, можна погодитися з Заслуженою А., Сабітовою А., Донченко В., що «українськими вченими віртуальна інтернаціоналізація досліджувалася в контексті теорії інтернаціоналізації освіти як один з елементів інтернаціоналізації» [2, с. 3].

Та «незважаючи на широкий спектр робіт дотичних до проблем діджиталізації галузі навчання іноземних мов, ця галузь перебуває в стані активного розвитку й метаморфоз, адже розробляються та презентуються нові технології, технологічні рішення, цифрові інструменти, підходи до роботи з інформацією, що зумовлює актуальність та необхідність подальшого аналізу цієї площини, розроблення підходів до навчання та формування іноземної комунікативної компетентності, які б відповідали вимогам сучасного суспільства та забезпечували високий рівень адаптивності студентів до умов глобалізованого

світу. Актуальність наданої розвідки зумовлена потребою подальшого узагальнення та систематизації наявних знань про цифровізацію іноземної освіти, а також пошуком дієвих шляхів імплементації інновацій у цьому напрямі» [1].

Отже, аналіз наукової, педагогічної та методичної літератури показав, що взаємодія інструментів віртуальної індустріалізації та іноземної освіти для студентів вищих навчальних закладів є однією з найбільш малодосліджених сфер. Окреслимо деякі потенційні прогалини в дослідженнях.

Хоча інструменти віртуальної індустріалізації можуть імітувати середовище з ефектом перебування в ньому, їх ефективність у навчанні культурних аспектів і контекстуального використання іноземної мови залишається недостатньо вивченою.

Використання інструментів віртуальної індустріалізації на основі штучного інтелекту для створення індивідуального підходу до вивчення іноземної мови на основі індивідуальних потреб студентів все ще перебуває на стадії становлення.

Ще не до кінця вивчений потенціал інструментів віртуальної індустріалізації для сприяння спільному вивченню іноземної мови студентами з різним мовним досвідом.

Баланс між інструментами віртуальної індустріалізації і традиційними методами викладання мови, а також те, як вони можуть ефективно доповнювати один одного, потребує подальшого вивчення.

Проблеми, з якими стикаються студенти з обмеженими можливостями або з обмеженим доступом до технологій при використанні інструментів віртуальної індустріалізації для вивчення іноземної мови, недостатньо добре задокументовані.

Узагальнюючи все вищезазначене, можна зробити висновок, що наукова новизна нашого дослідження визначається недостатньою вивченістю проблеми «інструменти віртуальної інтернаціоналізації для студентів закладів вищої освіти, які вивчають іноземні мови».

Метою статті є розкриття можливостей використання інструментів віртуальної інтернаціоналізації для студентів закладів вищої освіти, які вивчають іноземні мови.

Виклад основного матеріалу дослідження. Віртуальна інтернаціоналізація допоможе студентам розвивати міжкультурну компетенцію, надаючи різноманітні, інтерактивні та захоплюючі можливості для студентів у взаємодії зі світовою спільнотою.

По суті, мова йде про інструменти віртуальної інтернаціоналізації для того, щоб зробити процес вивчення іноземної мови більш доступним, цікавим та ефективним для студентів, викладачів та навчальних закладів по всьому світу.

Інструменти віртуальної інтернаціоналізації для студентів вищих навчальних закладів, які вивчають іноземні мови – це спеціалізовані

цифрові платформи та технології, спрямовані на покращення засвоєння мови та розуміння інших культур у світовому контексті: платформи мовного обміну; занурення у віртуальну реальність (VR); онлайн-програми спільного навчання; інтерактивні граматичні та словникові інструменти; міжнародні вебінари та віртуальні заходи; репетитори зі штучним інтелектом; додатки для перекладу та вимови; цифрові друзі по листуванню та віртуальне наставництво. Ці інструменти дадуть змогу студентам спілкуватися з носіями мови, занурюватися в різноманітне культурне середовище та практикувати мовні навички в цікавій та захоплюючій формі.

За допомогою глобального зв'язку студенти зможуть спілкуватися з однолітками, викладачами та носіями мови з усього світу, що сприятиме їхній мовній практиці.

Віртуальне середовище зможе моделювати реальні життєві сценарії, дозволяючи студентам зануритися в культуру країни, мова якої вивчається, не покидаючи рідної країни.

Студенти зможуть займатися вивченням іноземної мови у власному темпі та за власним розкладом.

Знайомство з різними культурами, за допомогою віртуальних обмінів та онлайн-ресурсів, допомогатиме студентам глибше зрозуміти та оцінити різноманітні погляди та традиції.

Програма «Віртуальні обміни Erasmus+» сприятиме міжкультурному діалогу та розвитку навичок за допомогою онлайн-спілкування між людьми. Її мета – доповнити фізичну мобільність, надаючи високоякісну міжнародну та крос-культурну освіту.

Глобальна програма обміну віртуальними класами від United Planet об'єднує навчальні класи з різних куточків світу за допомогою відео, чату та дзвінків.

Мета програми віртуальних обмінів Move-X – сприяти академічній мобільності та міжнародній співпраці між студентами університетів.

Існує також багато платформ для вивчення іноземних мов онлайн, які задовольняють широкий спектр інтересів та освітніх потреб. Вони також демонструють різний стиль навчання та відповідні уподобання.

Duolingo відома своїм гейміфікованим підходом до вивчення мов. Ця платформа пропонує курси більш ніж 40 мовами. Це чудовий варіант для початківців і тих, хто хоче практикувати мову щодня.

Rosetta Stone використовує метод занурення для вивчення мов, зосереджуючись на візуальному та аудіальному навчанні. Вона підходить для тих, хто вивчає мову протягом тривалого часу.

Babbel робить акцент на практичних розмовах та сценаріях з реального життя. Вона пропонує курси 14 мовами і відома своїм зручним інтерфейсом.

Busuu поєднує вивчення мови з соціальною взаємодією, дозволяючи користувачам практикуватися з носіями мови. Пропонує курси 12 мовами та включає персоналізовані навчальні плани.

italki з'єднує користувачів з викладачами-носіями мови для індивідуальних занять. Це ідеальний варіант для тих, хто віддає перевагу персоналізованому навчанню та розмовній практиці.

Preply пропонує індивідуальні заняття з носіями мови. Ця платформа пропонує заняття більш ніж 50 мовами і дозволяє користувачам обирати репетиторів відповідно до своїх уподобань.

Rocket Languages пропонує комплексні курси для самостійного вивчення 14 мов.

MosaLingua використовує дистанційне повторення та флеш-картки, щоб допомогти користувачам запам'ятати словниковий запас та граматику. Це мобільна платформа, яка пропонує курси 9 мовами.

Alison пропонує безкоштовні відеоуроки для самостійного вивчення 9 мов, що робить її хорошим варіантом для тих, хто шукає простий підхід без гейміфікації.

Ці платформи пропонують поєднання безкоштовних і платних курсів, що дозволить студентам обрати найкращий варіант відповідно до їхніх потреб і бюджету.

Інструменти для відеоконференцій можуть бути також неймовірно ефективними для вивчення іноземних мов, оскільки вони нададуть можливості для взаємодії та практики з носіями мови в режимі реального часу.

Широко використовуваний завдяки своїй надійності та зручному інтерфейсу Zoom, дозволить проводити віртуальні сеанси мовного обміну, групові заняття та індивідуальне навчання. Такі функції, як конференц-зали та спільний доступ до екрану, покращать навчальний процес.

Skype – класичний вибір для тих, хто вивчає іноземну мову. Він пропонує відеодзвінки, чат та обмін файлами. Це чудова програма для спілкування з мовними партнерами та викладачами з усього світу.

Microsoft Teams ідеально підходить для навчальних закладів. Microsoft Teams інтегрується з іншими інструментами Microsoft 365 і пропонує функції відеоконференцій, чату та спільної роботи.

Google Meet, що є частиною Google Workspace, простий у використанні та легко інтегрується з Календарем Google та іншими сервісами Google. Він підходить для віртуальних мовних класів та практичних занять.

Платформа italki пропонує можливості відеоконференцій, що дозволяє легко практикувати навички говоріння та аудіювання.

GoToMeeting відома своєю простотою використання та надійністю. Вона пропонує функції відеоконференцій, спільного доступу до екрану та запису.

ClickMeeting ідеально підходить для вебінарів і великих зустрічей, пропонуючи такі функції, як опитування, сесії запитань і відповідей та запис.

Економічно ефективно рішення для відеоконференцій – Zoho Meeting пропонує такі функції, як спільний доступ до екрану, запис вебінарів.

Ці інструменти демонструють певні функції, які покращать процес вивчення іноземної мови. Зокрема, спільний доступ до екрану, запис та інтерактивні дошки. Вони дозволять студентам практикувати навички говоріння, аудіювання та розуміння мови в реальному часі.

Технології віртуальної (VR) та доповненої реальності (AR) революціонізують процес вивчення іноземної мови.

VR може допомогти студентам віртуально відвідати іншу країну, поспілкуватися з носіями мови та розіграти реальні життєві сценарії.

За допомогою технології віртуальної (VR) та доповненої реальності (AR), студенти можуть практикувати говоріння і отримувати виправлення в режимі реального часу, що допоможе їм покращити свій акцент і вільне володіння мовою.

І VR, і AR можуть включати елементи гейміфікації у навчання, роблячи вивчення іноземної мови більш цікавим і мотивуючим. Студенти можуть виконувати завдання, отримувати нагороди та просуватися по рівнях.

Платформи віртуальної реальності (VR) можуть дозволити студентам взаємодіяти один з одним і з носіями мови у віртуальних класах або соціальних просторах, сприяючи співпраці та спілкуванню.

Доповнена реальність (AR) може забезпечити контекстне навчання, інтегруючи мовну практику в повсякденну діяльність. Наприклад, студенти можуть використовувати додатки доповненої реальності, щоб отримувати мовні підказки під час приготування страв з кухні країни, мова якої вивчається.

Хмарні технології нададуть цілий ряд функцій, які покращать процес вивчення іноземної мови, від співпраці в режимі реального часу та обміну документами до інтерактивних вправ та повторення через певні проміжки часу.

Google Workspace, який включає в себе Google Документи, Таблиці, Слайди та Google Meet, дозволить студентам співпрацювати в режимі реального часу, обмінюватися документами та проводити відеоконференції, що зробить його ідеальним для мовної практики та групових проектів.

Подібно до Google Workspace, Microsoft 365 пропонує такі інструменти, як Word, Excel, PowerPoint і Teams. Ці інструменти зможуть полегшати співпрацю, спілкування та обмін документами, що мають вирішальне значення для вивчення іноземної мови.

OneDrive – хмарне сховище від Microsoft легко інтегрується з Microsoft 365, забезпечуючи безпечну платформу для зберігання та обміну ресурсами для вивчення іноземних мов.

Сервіс Quizlet дозволить користувачам створювати та обмінюватися флеш-картками та навчальними наборами. Він пропонує різні режими навчання, включаючи ігри та вікторини.

Anki – це хмарний додаток для створення флеш-карток, який використовує повторення через певний проміжок часу, щоб допомогти студентам запам'ятати словниковий запас і граматику. Він дозволить користувачам створювати та обмінюватися колодами, що зробить його цінним інструментом для тих, хто вивчає іноземну мову.

Соціальні мережі також пропонують безліч можливостей для вивчення іноземних мов.

Можна приєднатись у Facebook до груп і спільнот з вивчення іноземної мови. Вони зв'яжуть вас з іншими користувачами, забезпечать спілкування з носіями мови і часто містять ресурси, завдання та заохочення, які сприятимуть вашій мотивації до вивчення іноземних мов.

Ці групи також чудово підходять для практики щодо розвитку розмовних навичок, постановки конкретних питань з граматики чи лексики, а також для занурення в культурні відтінки мови, яку ви вивчаєте. Можна також брати участь у дискусіях, ділитися ресурсами та практикувати свої мовні навички.

Підписуючись на акаунти у Twitter, які спеціалізуються на мовних порадах, культурних аспектах та вправах на розширення словникового запасу, ви можете потроху навчатися у своєму повсякденному житті. Хештеги на кшталт #LearnSpanish, #FrenchFriday або #LanguageTips часто наповнені ресурсами для спілкування у спільнотах. Це також цікавий спосіб поспілкуватися з носіями мови або студентами з усього світу.

В Instagram також можна підписатись на акаунти, які публікують контент іноземною мовою. Можна переглянути історії та поспілкуватися з носіями мови за допомогою коментарів і прямих повідомлень.

TikTok пропонує можливість переглядати короткі відео, створені студентами та викладачами, а також участь у мовних обмінах та в створенні власного контенту, щоб практикувати навички говоріння та аудіювання.

Підписатися на мовні навчальні канали можна і у популярному відеохостингу YouTube.

YouTube – це скарбниця для тих, хто вивчає іноземну мову. Багато викладачів спеціалізуються на викладанні граматики, лексики, вимови і навіть культурних аспектів мови. Візуальні та аудіальні елементи роблять його ідеальним для навчання, особливо для розвитку навичок вимови та аудіювання. Крім того, є відео для користувачів з різним рівнем володіння мовою, тож незалежно від того, чи ви початківець, чи досвідчений користувач, тут знайдеться відео для кожного.

Покращать процес вивчення іноземної мови і функції інструментів штучного інтелекту (ШІ): від персоналізованих занять і зворотного зв'язку

в реальному часі до інтерактивних середовищ з ефектом присутності та занурення.

Babbel використовує штучний інтелект для вдосконалення своєї платформи для вивчення іноземних мов за допомогою таких функцій, як розширене розпізнавання мови з використанням штучного інтелекту для покращення зворотного зв'язку щодо вимови.

Duolingo використовує ШІ для адаптації занять до рівня студентів та надання персоналізованих практичних вправ.

Rosetta Stone використовує ШІ для створення захоплюючого досвіду вивчення мови, зосереджуючись на візуальному та аудіальному навчанні.

italki з'єднує студентів з викладачами-носіями мови для персоналізованих індивідуальних занять, використовуючи ШІ.

Memrise використовує штучний інтелект, щоб забезпечити повторення та гейміфіковане навчання, допомагаючи студентам запам'ятовувати словниковий запас і граматику.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Узагальнюючи все вищезазначене можна зробити висновок про те, що інструменти віртуальної інтернаціоналізації, за умови їх ефективного запровадження, здатні кардинально змінити іншомовну освіту. Вони можуть подолати культурні відмінності, створити цікавий і захоплюючий навчальний процес і надати можливості, які раніше були географічно або економічно недоступні. Поєднуючи технологічні інновації з освітніми цілями, ці інструменти можуть зробити вивчення іноземних мов більш динамічним, інклюзивним і адаптованим до потреб сучасних студентів.

Перспективи використання результатів дослідження. Перспективи використання результатів дослідження інструментів віртуальної індустріалізації для студентів вищих навчальних закладів, які вивчають іноземні мови, можна охарактеризувати як багатогранні та перспективні. Інструменти віртуальної індустріалізації: можуть імітувати реальне середовище, де студенти можуть практикувати мовні навички, що сприятиме глибшому

культурному та мовному зв'язку без необхідності фізичної подорожі; можуть готувати студентів до спільної роботи з однолітками у віртуальному, мультикультурному середовищі, що є важливою навичкою в сучасному світі; можуть адаптуватися до індивідуальних стилів навчання та рівнів прогресу, пропонуючи індивідуальні вправи, зворотній зв'язок та завдання для оптимізації засвоєння мови; можуть допомогти отримати доступ до віртуальних програм обміну або співпраці, за меншу частину вартості та з меншими логістичними бар'єрами порівняно з традиційними програмами навчання за кордоном; можуть познайомити студентів з технічною або галузевою термінологією та сценаріями, готуючи їх до професійного застосування мови, яку вони вивчають; можуть демократизувати доступ до високоякісного вивчення іноземних мов і міжнародного спілкування, особливо для студентів у регіонах чи закладах з обмеженими ресурсами; можуть призвести до розробки нових методів оцінювання рівня володіння мовою за допомогою віртуальних симуляцій, таких як рольові ігри в професійному чи культурному середовищі.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Гуліч О. О., Четверик В. К. Цифрова трансформація іншомовної підготовки в умовах інтернаціоналізації. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: педагогіка*. 2024. № 6. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-9199-2024-6-08-02> (дата звернення: 24.02.2025).
2. Заслужена А., Сабітова А., Донченко В. Віртуальна інтернаціоналізація як особлива форма всебічної інтернаціоналізації. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Т. 1, № 52. С. 21–25.
3. Заслужена А. Специфіка імплементації стратегії розвитку віртуальної інтернаціоналізації. *Подолання мовних та комунікативних бар'єрів: освіта, наука, культура: збірник наукових праць*. 2024. С. 77–80.
4. Хайдарі Н., Давиденко А., Мірошник С. Інструменти та технології віртуальної інтернаціоналізації в освітньому процесі. *Інноваційна педагогіка*. 2024. Т. 2, № 68. С. 16–19.